Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (žalbeno vijeće)

18. rujna 2018.*

„Žalba – Javna služba – Ugovorno osoblje – Mirovine – Prijenos mirovinskih prava koja su prethodno stečena na temelju nacionalnih sustava u mirovinski sustav Unije – Šteta koja je nastala zbog navodne nedostatnosti informacija koje je žaliteljima pružilo tijelo nadležno za sklapanje ugovora o radu prilikom dostave prijedlogâ za priznavanje godina mirovinskog staža koji se na njih odnose – Odbijanje tužbe za naknadu štete u prvom stupnju – Članak 77. četvrti stavak Pravilnika o osoblju – Imovinska šteta”

U predmetu T-702/16 P,

povodom žalbe podnesene protiv presude Službeničkog suda Europske unije (treće vijeće) od 20. srpnja 2016., Barroso Truta i dr./Sud Europske unije (F-126/15, EU:F:2016:159), radi ukidanja te presude,

José Barroso Truta, član ugovornog osoblja Suda Europske unije, sa stalnom adresom u Bofferdangeu (Luksemburg),

Marc Forli, član ugovornog osoblja Suda Europske unije, sa stalnom adresom u Lexyju (Francuska),

Calogero Galante, član ugovornog osoblja Suda Europske unije, sa stalnom adresom u Aix-sur-Cloieu (Belgija),

Bernard Gradel, član ugovornog osoblja Suda Europske unije, sa stalnom adresom u Konackeru (Francuska),

koje zastupaju S. Orlandi i T. Martin, odvjetnici,

žalitelji,

protiv

Suda Europske unije, koji zastupaju J. Inghelram i Á. Almendros Manzano, u svojstvu agenata,

tuženika u prvom stupnju,

OPĆI SUD (žalbeno vijeće),

u sastavu: M. Van der Woude, predsjednik, H. Kanninen i D. Gratsias (izvjestitelj), suci,

tajnik: G. Predonzani, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 9. veljače 2018.,

* Jezik postupka: francuski

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom žalitelji José Barroso Truta, Marc Forli, Calogero Galante i Bernard Gradel, članovi ugovornog osoblja u funkcijskoj skupini I, zaposleni na neodređeno vrijeme i raspoređeni u Glavnu pravu (GU) za administrativna pitanja Suda Europske unije, koja se prije zvala GU za infrastrukturu, zahtijevaju ukidanje presude Službeničkog suda Europske unije (treće vijeće) od 20. srpnja 2016., Barroso Truta i dr./Sud Europske unije (F-126/15, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:F:2016:159). Tom je presudom Službenički sud odbio njihovu tužbu kojom su zahtijevali da se Sudu Europske unije naloži da im nadoknadi gubitak njihovih mirovinskih prava koja su prije svojeg stupanja u službu u navedenoj instituciji stekli po osnovi nacionalnih mirovinskih sustava i prenijeli u mirovinski sustav Europske unije.

Pravni okvir i činjenice iz kojih proizlazi spor

Pravni okvir

2 Poglavlje 3. glave V. Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije (u daljnjem tekstu: Pravilnik o osoblju), u verziji primjenjivoj od 1. siječnja 2014., naslovljeno je „Mirovine i naknada za invalidnost”. Njegov članak 77. određuje:

„Dužnosnik koji je navršio najmanje deset godina staža u službi ima pravo na starosnu mirovinu […]

Najviša starosna mirovina iznosi 70 % zadnje osnovne plaće u razredu u koji je dužnosnik bio razvrstan najmanje godinu dana. Za svaku godinu staža u skladu s člankom 3. Priloga VIII. dužnosniku se isplaćuje 1,80 % te zadnje osnovne plaće.

[…]

Iznos starosne mirovine ne smije biti manji od 4 % iznosa za minimalne troškove života za svaku godinu staža u službi.

Dob za stjecanje prava na odlazak u mirovinu je 66 godina.

[…]”

3 Prema članku 6. Priloga VIII. Pravilniku osoblju, „[z]a potrebe izračuna mirovinskih prava, iznos za minimalne troškove života odgovara osnovnoj plaći dužnosnika na prvom stupnju razreda AST 1”.

4 U svojoj ranijoj verziji, koja se primjenjivala od 1. svibnja 2004. do 31. prosinca 2013., članak 77. Pravilnika o osoblju predviđao je da se „[z]a svaku godinu staža […] dužnosniku […] isplaćuje 1,90 % […] zadnje osnovne plaće [u razredu u koji je dužnosnik bio razvrstan najmanje jednu godinu]” te da je dob za umirovljenje u načelu 63 godine.

5 Članak 2. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju određuje sljedeće:

„Starosna mirovina isplaćuje se na temelju ukupnog broja godina mirovinskog staža [koji]je dužnosnik stekao u službi. Za svaku godinu staža u službi, kako je predviđeno člankom 3., dužnosnik ima pravo na jednu godinu mirovinskog staža, a za svaki cijeli mjesec na jednu dvanaestinu godine mirovinskog staža.

Najveći broj godina mirovinskog staža koji se može uzeti u obzir za izračun prava na starosnu mirovinu jednak je broju godina potrebnom za stjecanje prava na najvišu mirovinu, u smislu drugog stavka članka 77. Pravilnika o osoblju."

6 Sukladno članku 11. stavku 2. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju:

„Dužnosnik koji stupi u službu Unije nakon što je:

– napustio službu državne uprave, nacionalne ili međunarodne organizacije,

ili

– obavljao djelatnost u svojstvu zaposlene ili samozaposlene osobe,

ima pravo, nakon što ga se imenuje na stalno radno mjesto, ali prije nego što ispuni uvjete za isplatu starosne mirovine u smislu članka 77. Pravilnika o osoblju, na to da se Uniji isplati kapitalizirana vrijednost mirovinskih prava koj[a] je stekao na temelju tog prethodnog radnog odnosa, ažurirana na stvarni datum prijenosa.

U tom slučaju tijelo za imenovanje institucije za koju dužnosnik radi, uzimajući u obzir osnovnu plaću i dob dužnosnika te devizni tečaj na datum podnošenja zahtjeva za prijenos, utvrđuje na temelju općih provedbenih uredaba broj godina mirovinskog staža koji će mu se priznati u okviru mirovinskog sustava Unije s obzirom na prethodni staž i na temelju prenesene kapitalizirane vrijednosti, nakon što se odbije iznos koji predstavlja povećanje vrijednosti kapitala od datuma podnošenja zahtjeva za prijenos sredstava do stvarnog datuma prijenosa.

[…]"

7 Članak 109. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije (u daljnjem tekstu: UZOS) glasi:

„1. Pri odlasku iz službe ugovorno osoblje ima pravo na starosnu mirovinu, prijenos aktuarske protuvrijednosti ili otpremninu u skladu s poglavljem 3. glave V. Pravilnika o osoblju i Priloga VIII. Pravilniku o osoblju […]

2. Na ugovorno osoblje analogno se primjenjuju članak 11. stavci 2. i 3. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju.

[…]"

8 U skladu s člankom 110. UZOS-a:

„U svrhu izračuna mirovinskog staža kako je predviđeno Prilogom VIII. Pravilniku o osoblju uzimaju se u obzir sva razdoblja službe u svojstvu ugovornog osoblja Unije."

9 Naposljetku, prema članku 7. stavku 6. Odluke upravnog odbora Suda Europske unije od 17. listopada 2011. o općim provedbenim odredbama članaka 11. i 12. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju, „[b]roj godina mirovinskog staža koje se uzimaju u obzir [radi priznavanja nakon prijenosa] ne može ni u kojem slučaju prijeći broj godina mirovinskog staža tijekom kojih je zainteresirana stranka bila uključena u dotične sustave" te se „[m]ogući novčani višak koji je posljedica ograničenja godina mirovinskog staža vraća dotičnom službeniku".

Činjenice iz kojih proizlazi spor

10 U točkama 8. do 48. pobijane presude Službenički sud izložio je okolnosti spora. Te su točke u bitnome reproducirane u daljnjem tekstu.

Zahtjevi za prijenos mirovinskih prava

11 Između 2006. i 2010. žalitelji su na temelju članka 11. stavka 2. Pravilnika o osoblju podnijeli zahtjeve za prijenos mirovinskih prava koja su prethodno stekli pri različitim luksemburškim, francuskim i belgijskim tijelima.

12 Tijelo nadležno za sklapanje ugovora o radu (u daljnjem tekstu: TNSUR) Suda Europske unije dostavilo je žaliteljima prijedloge za priznavanje godina mirovinskog staža te ih je zamolilo da pažljivo provjere elemente koji su uzeti u obzir i pozvalo ih da se „radi pojašnjenja o izračunu i raspravljanja mogućnosti prijenosa […] obrate [imenovanim odgovornim osobama Uprave za ljudske potencijale i upravljanje osobljem GU-a Suda Europske unije za osoblje i financije]”.

13 U tom je pogledu TNSUR skrenuo žaliteljima pozornost na činjenicu da „učinci na temelju Pravilnika o osoblju u vezi s priznavanjem godina mirovinskog staža odobrenim na temelju [predmetnih prijedloga proizlaze iz] europskog službeničkog mirovinskog sustava koji je bio na snazi u vrijeme izračuna mirovinskih prava, s obzirom na to da se broj godina mirovinskog staža priznatih primjenom sustava prijenosa neće mijenjati”, da će „[s]lužbeni prijedlog za priznavanje početi proizvoditi učinke tek nakon primitka ukupnog iznosa za prijenos” i da se „tako ishođeno priznavanje ne uzima u obzir radi izračuna minimalnog razdoblja službe, to jest deset godina, koje daje pravo na europsku službeničku mirovinu, prema članku 77. Pravilnika […]” (pobijana presuda, t. 11., 12., 16., 21. i 27.).

14 Žalitelji su poduzeli nužne korake kako bi neki od njih proveli prijenos svih, a drugi prijenos dijela prava koja su stekli u različitim nacionalnim mirovinskim sustavima kojima su pripadali prije nego što su stupili u službu u Sudu Europske unije (pobijana presuda, t. 13., 18., 23., 29. i 30.). Kao što je to u tom pogledu navedeno u pobijanoj presudi, nadležne službe Suda Europske unije donijele su odluku o dovršetku postupka za prijenos nacionalnih mirovinskih prava žaliteljâ (u daljnjem tekstu zajedno: odluke o priznavanju godina mirovinskog staža).

15 Konkretno, dopisom od 16. veljače 2012. voditelj odjela „Prava prema Pravilniku o osoblju” obavijestio je J. Barrosa Trutu da je, nakon prijenosa kapitalizirane vrijednosti koja odgovara mirovinskim pravima koja je on prethodno stekao, to jest 61 121,08 eura, TNSUR napravio novi izračun broja godina mirovinskog staža priznatih po osnovi prijenosa tih prava u mirovinski sustav Unije, što je dovelo do toga da se u navedenom sustavu od tada uplate doprinosa priznaju u trajanju od 8 godina i 24 dana (pobijana presuda, t. 14.).

16 Dopisima od 16. veljače 2012., 8. travnja 2013. i 25. srpnja 2014. voditelj odjela „Prava prema Pravilniku o osoblju” obavijestio je M. Forlija da je, nakon prijenosa iznosa kapitalizirane vrijednosti koji odgovaraju mirovinskim pravima koja je on prethodno stekao pri različitim nacionalnim tijelima, TNSUR napravio novi izračun broja godina mirovinskog staža priznatih po osnovi prijenosa tih prava u mirovinski sustav Unije, što je dovelo do toga da se u navedenom sustavu od tada uplate doprinosa priznaju u trajanju od 15 godina i 18 dana, 6 dana i 1 godine i 23 dana (pobijana presuda, t. 19.).

17 Dopisima od 13. studenoga 2009. i 6. prosinca 2010. voditelj odjela „Prava prema Pravilniku o osoblju” obavijestio je C. Galantea da je TNSUR napravio novi izračun broja godina mirovinskog staža priznatih po osnovi prijenosa prava koja je on prethodno stekao pri različitim nacionalnim tijelima u mirovinski sustav Unije, što je dovelo do toga da se u mirovinskom sustavu Unije od tada uplate doprinosa priznaju u trajanju od 4 godine i 1 mjesec, s pripadajućom isplatom iznosa od 7626,50 eura C. Galanteu, te 10 godina, 4 mjeseca i 5 dana (pobijana presuda, t. 25.).

18 S jedne strane, dopisom od 20. prosinca 2006., poništenim i zamijenjenim dopisom od 21. prosinca 2009., te, s druge strane, dopisom od 18. listopada 2011. voditelj odjela „Prava prema Pravilniku o osoblju” obavijestio je B. Gradela da je, nakon prijenosa kapitalizirane vrijednosti koja odgovara mirovinskim pravima koja je on stekao pri različitim nacionalnim tijelima, TNSUR napravio novi izračun broja godina mirovinskog staža priznatih po osnovi prijenosa tih prava u mirovinski sustav Unije, što je dovelo do toga da se u tom sustavu od tada uplate doprinosa priznaju u trajanju od 16 godina, s pripadajućom isplatom iznosa od 14 235,11 eura B. Gradelu, 3 godine, 2 mjeseca i 20 dana te 2 godine, 3 mjeseca i 5 dana (pobijana presuda, t. 31.).

Sastanak od 12. travnja 2012. i zahtjevi žaliteljâ za pružanje informacija

19 Nakon što su 9. ožujka 2012. primili poruku elektroničke pošte koju je Uprava Suda Europske unije za ljudske potencijale i upravljanje osobljem poslala svojem osoblju u vezi s ažuriranjem svojeg alata za simulaciju mirovinskih prava dužnosnika nazvanog „mirovinski kalkulator”, žalitelji su upotrijebili taj alat i otkrili da se iznos njihovih odnosnih mirovina neće povećati zbog prijenosa mirovinskih prava koji su napravili. Drugim riječima, prema mišljenju žaliteljâ i tako dobivenoj procjeni, iznos njihovih odnosnih mirovina prilikom njihova umirovljenja bio bi u bitnome isti neovisno o prijenosima njihovih mirovinskih prava koja su prethodno stečena po osnovi različitih nacionalnih sustava (pobijana presuda, t. 32. i 33.).

20 Tijekom travnja 2012. J. Barroso Truta i M. Forli na sastanku čije su održavanje zatražili susreli su se s voditeljem odjela „Prava prema Pravilniku o osoblju”. Na tom im je sastanku voditelj navedenog odjela objasnio doseg koji u njihovu slučaju ima primjena pravila koje proizlazi, među ostalim, iz članka 77. četvrtog stavka Pravilnika (u daljnjem tekstu: pravilo o minimalnim troškovima života).

21 Na navedenom sastanku žalitelji su također bili obaviješteni o načelnoj nemogućnosti da se mirovinska prava koja su već prenesena u mirovinski sustav Unije vrate dotičnim nacionalnim tijelima. Voditelj navedenog odjela dogovorio se s tim dvjema zainteresiranim strankama da će se on obratiti službama Europske komisije da ispitaju jesu li im poznati slični slučajevi i kako su ih riješile (pobijana presuda, t. 34.).

22 Kao što je to navedeno u točki 35. pobijane presude, iz poruke elektroničke pošte voditelja odjela „Prava prema Pravilniku o osoblju” od 11. veljače 2015., koji je privremeno bio raspoređen na druge funkcije u Sudu Europske unije, proizlazi da su ga na gore navedenom sastanku dvojica žalitelja spomenuta u točki 20. ove presude obavijestila da su sudjelovali na sastanku koji je sindikat organizirao na inicijativu C. Galantea, a koji ih je tada obavijestio o nužnosti prijenosa njihovih prava jer im inače prijeti gubitak prava.

23 Dopisom od 23. travnja 2012. J. Barroso Truta i M. Forli na temelju članka 25. Pravilnika o osoblju zatražili su od glavnog direktora GU-a Suda Europske unije za osoblje i financije (u daljnjem tekstu: glavni direktor) da ispita postoji li mogućnost da se dotičnim nacionalnim tijelima vrate iznosi koji su u njihovo ime bili preneseni u mirovinski sustav Unije (pobijana presuda, t. 36.).

24 Dana 26. travnja 2012. J. Barroso Truta i M. Forli zatražili su od jednog od tijela na koje se ovaj predmet odnosi, to jest od Caisse nationale d’assurance pension du Luxembourg (Nacionalni fond za mirovinsko osiguranje Luksemburga, u daljnjem tekstu: CNAP), da poništi njihove zahtjeve za prijenos mirovinskih prava i ponovno uspostavi prava koja su prethodno stekli kod tog tijela. Odnosnim dopisima od 7. svibnja 2012. CNAP je odbio prihvatiti njihove zahtjeve, naglašavajući u biti da su provedeni prijenosi mirovinskih prava konačni (pobijana presuda, t. 37.).

25 Dana 3. rujna 2012. C. Galante na temelju članka 25. Pravilnika o osoblju zatražio je od glavnog direktora da ispita može li Sud Europske unije vratiti iznos kapitalizirane vrijednosti koju je CNAP prenio po osnovi prava koja je on prethodno stekao. Taj se žalitelj s tim u vezi također izravno obratio CNAP-u. Memorandumom od 27. rujna 2012. glavni direktor dao je C. Galanteu do znanja da ne može prihvatiti njegov zahtjev (pobijana presuda, t. 38. i 39.).

26 Dana 5. veljače 2013. glavni direktor obavijestio je J. Barrosa Trutu i M. Forlija da se TNSUR u dvama navratima obratio CNAP-u kako bi se ispitao njihov položaj, ali da mu je 20. srpnja i 17. kolovoza 2012. to nacionalno tijelo priopćilo da ne prihvaća da Sud Europske unije vrati mirovinska prava koja su ta dvojica žalitelja prije stekla i prenijela u mirovinski sustav Unije. To je odbijanje CNAP ponovno potvrdio 7. siječnja 2013. (pobijana presuda, t. 40.).

Predsudski postupak

27 Dopisima od 16. travnja 2014., koji su sastavljeni na sličan način, žalitelji su na temelju članka 90. stavka 1. Pravilnika o osoblju podnijeli zahtjeve da TNSUR nadoknadi imovinsku štetu koju su pretrpjeli zbog prijenosa svojih odnosnih mirovinskih prava u mirovinski sustav Unije. U prilog svojim zahtjevima oni su u biti istaknuli da će se primjenom članka 77. četvrtog stavka Pravilnika o osoblju i, konkretnije, pravila o minimalnim troškovima života, za čije postojanje nisu znali kada je svaki od njih prihvatio prenijeti svoja prethodno stečena mirovinska prava, radi izračuna njihove mirovine uzeti u obzir samo godine staža u službi navršene u Sudu Europske unije. Tako godine mirovinskog staža koje je svaki njih imao i koje su ostvarene po osnovi prijenosa njihovih prava, prema njihovu mišljenju, ne utječu na iznos njihovih odnosnih budućih mirovina. Žalitelji su naglasili da bi, u slučaju da ih je TNSUR pravilno obavijestio o postojanju najnižeg iznosa starosne mirovine, koji mora biti barem jednak 4 % iznosa za minimalne troškove života za svaku godinu staža u službi, oni odustali od prijenosa svojih prethodno stečenih mirovinskih prava, čime bi, osim toga, zadržali svoja nacionalna mirovinska prava, a na temelju čega bi, ovisno o okolnostima, mogli zahtijevati nacionalne mirovine (pobijana presuda, t. 41.).

28 Žalitelji su smatrali da je TNSUR počinio grešku službe kad im nije pružio dostatne informacije o tome da u njihovim konkretnim slučajevima priznavanje godina mirovinskog staža koje su mogli ishoditi na temelju članka 11. stavka 2. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju neće utjecati na iznos njihovih budućih starosnih mirovina. Slijedom toga, zahtijevali su da im TNSUR nadoknadi imovinsku štetu koja odgovara iznosima kapitalizirane vrijednosti nacionalnih mirovinskih prava koja su prema njihovu mišljenju uz čisti gubitak prenesena u mirovinski sustav Unije. J. Barroso Truta potraživao je iznos od 61 121,08 eura uvećan za zatezne kamate, M. Forli ukupan iznos od 129 440,98 eura uvećan za zatezne kamate, C. Galante ukupan iznos od 76 324,29 eura uvećan za zatezne kamate, a B. Gradel ukupan iznos od 99 565,13 eura uvećan za zatezne kamate (pobijana presuda, t. 42.).

29 Dopisom od 3. rujna 2014. glavni direktor, „uz žaljenje što se [žalitelji] nalaze u tom položaju”, odbio je u svojstvu TNSUR-a njihove zahtjeve od 16. travnja 2014. Prema toj odluci o odbijanju, TNSUR nije počinio grešku službe glede količine informacija koju je pružio žaliteljima kada im je podnio prijedloge za priznavanje godina mirovinskog staža koji su se odnosili na njih (pobijana presuda, t. 43.).

30 Glavni je direktor konkretnije istaknuo da nema nikakve dvojbe glede činjenice da bi, u slučaju da su prihvatili poziv da se obrate odjelu „Prava prema Pravilniku o osoblju”, koji im je u memorandumima uz predmetne prijedloge za priznavanje godina mirovinskog staža poslan na „vrlo obvezujućem jeziku”, žalitelji dobili objašnjenja u pogledu funkcioniranja mehanizma povezanog s pravilom o minimalnim troškovima života te bi, kao što je to uobičajeno u takvim slučajevima, uprava izradila simulacije iznosa njihovih budućih mirovina s prijenosom ili bez njega, što bi prikazalo učinak pravila o minimalnim troškovima života u njihovim odnosnim slučajevima (pobijana presuda, t. 44.).

31 Glavni je direktor objasnio da je u svakom slučaju bilo kakva ocjena o tome je li svrsishodno provesti prijenos mirovinskih prava stečenih po osnovi nacionalnog sustava neizvjesna, osobito zato što se zasniva na uvjetima, uključujući one iz Pravilnika o osoblju, koji se protekom vremena mogu izmijeniti. Naglasio je da tako nije isključeno da će tijekom svojih odnosnih karijera žalitelji ući u druge platne razrede, kao što su oni iz viših funkcijskih skupina ugovornog osoblja ili razredi dužnosnika i privremenog osoblja. Na isti bi način zakonodavac Unije mogao u budućnosti predvidjeti izmjenu iznosa za minimalne troškove života, dok bi se na nacionalnoj razini mogla uvesti pravila o sprečavanju preklapanja (pobijana presuda, t. 45.).

32 Glavni je direktor došao do zaključka da se u „[t]akvom kontekstu odluka hoće li se provesti prijenos mirovinskih prava [zasnivala] na raspodjeli odgovornosti u okviru koje se uprava [stavila] na raspolaganje zainteresirane stranke i [pružila] na njezin zahtjev informacije za koje je [znala] ili [koje je mogla] pribaviti, a sama zainteresirana osoba, kao prva koje se to tiče, [dobila je] potpunu i točnu informaciju prije donošenja svoje odluke” (pobijana presuda, t. 46.).

33 Dana 21. studenoga 2014., na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju, žalitelji su u bitnome istovjetnim dopisima podnijeli žalbe protiv odluke glavnog direktora od 3. rujna 2014. o odbijanju svojih odnosnih zahtjeva od 16. travnja 2014. (pobijana presuda, t. 47.).

34 Odlukama od 17. lipnja 2015., koje su slično sastavljene, odbor za žalbe Suda Europske unije odbio je navedene žalbe (pobijana presuda, t. 48.).

Prvostupanjski postupak i pobijana presuda

35 Dana 25. rujna 2015. žalitelji su Službeničkom sudu podnijeli tužbu koja je upisana pod brojem F-126/15 i u kojoj su, u okviru glavnog zahtjeva, zatražili da se Sudu Europske unije naloži da nacionalnim mirovinskom fondovima ili osiguravateljima isplati iznos od 61 121,08 eura za J. Barrosa Trutu, iznos od 129 440,98 eura za M. Forlija, iznos od 76 324,29 eura za C. Galantea i iznos od 99 565,13 eura za B. Gradela. Žalitelji su podredno zahtijevali da se Sudu Europske unije naloži da im isplati navedene iznose. Žalitelji su još podrednije zahtijevali od Službeničkog suda utvrđenje da je Sud Europske unije počinio grešku službe prilikom prijenosa njihovih prethodno stečenih nacionalnih mirovinskih prava. Žalitelji su naposljetku zahtijevali da se Sudu Europske unije naloži snošenje troškova.

36 U pobijanoj je presudi Službenički sud prije svega odbacio tužbu kao nedopuštenu. Konkretnije, on je zaključio da se postupanje koje se TNSUR-u u ovom slučaju stavlja na teret – to jest nedostatne informacije pružene žaliteljima prilikom dostave prijedloga za priznavanje godina mirovinskog staža koji se odnose na njih – ne može odvojiti od postupka u kojem su donesene konačne odluke o priznavanju godina mirovinskog staža, što je postupak koji obuhvaća više stadija (pobijana presuda, t. 66.). Budući da TNSUR-ove konačne odluke o priznavanju godina mirovinskog staža u mirovinskom sustavu Unije nakon prijenosa mirovinskih prava koja su žalitelji prethodno stekli predstavljaju akte kojima se nanosi šteta, moglo ih se osporavati žalbom na temelju članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju i prema potrebi tužbom na temelju članka 270. UFEU-a i članka 91. stavka 2. Pravilnika o osoblju (pobijana presuda, t. 67.). U prilog takvoj tužbi žalitelji su se mogli pozvati na to da je suglasnost koju su dali za prijedloge za priznavanje svojih mirovinskih prava bila nevaljana jer im TNSUR navodno nije pružio informacije. Službenički sud smatrao je da je to postupanje bilo vezano uz pripremne akte za konačne odluke o priznavanju godina mirovinskog staža glede žaliteljâ i stoga nije moglo biti predmet samostalne tužbe, tako da ga se moralo osporavati u okviru moguće tužbe usmjerene protiv spomenutih konačnih odluka (pobijana presuda, t. 68.).

37 Službenički sud utvrdio je da je tužba nedopuštena, podsjetivši, s jedne strane, na sudsku praksu prema kojoj dužnosnik ili službenik koji nije podnio pravno sredstvo protiv akata kojima mu se nanosi šteta tako što je pravodobno podnio žalbu i nakon toga tužbu za poništenje ne može to ispraviti i tako

ishoditi nove rokove za pravni lijek, putem zahtjeva za naknadu štete koji je podnesen naknadno, a čiji je jasan cilj postići financijski rezultat koji je isti kao i onaj koji bi proizišao iz pravodobno podnesene tužbe za poništenje tih akata (vidjeti pobijanu presudu, t. 60. do 63. i navedenu sudsku praksu), te zaključivši, s druge strane, da žalitelji nisu osporavali zakonitost konačnih odluka spomenutih u točki 36. ove presude.

38 Dodatno je Službenički sud također ispitao meritum zahtjeva koji mu je podnesen. Kao prvo, nakon što je podsjetio na uvjete za postojanje izvanugovorne odgovornosti Unije (pobijana presuda, t. 72.), on je zaključio da, „čak i ako bi s upravnog aspekta moglo predstavljati bolje postupanje da je TSNUR iznio svoje prijedloge o priznavanju godina mirovinskog staža tako da je dotičnim članovima ugovornog osoblja skrenuo pozornost na doseg članka 77. četvrtog stavka Pravilnika o osoblju, od savjesne se uprave koja je, kao u ovom slučaju, obradila stotine zahtjeva za prijenos mirovinskih prava […] između 2008. i 2010., ne može razumno očekivati da svaki od svojih prijedloga iznese tako da za svakog od dotičnih dužnosnika ili službenika predvidi posljedice prijenosa njihovih odnosnih mirovinskih prava” (pobijana presuda, t. 74.). Službenički sud tako je zaključio da se za TNSUR moglo u konkretnom slučaju smatrati da je ispunio svoju dužnost brižnog postupanja poštujući načelo dobre uprave (pobijana presuda, t. 75.).

39 U tom je pogledu Službenički sud, s jedne strane, uzeo također u obzir činjenicu da su žalitelji „žurno zahtijevali prijenos svojih nacionalnih mirovinskih prava u mirovinski sustav Unije, a potom potvrdili navedene zahtjeve”, „a da nisu smatrali svrsishodnim prethodno se obratiti upravi da im pruži objašnjenja u vezi s njihovim odnosnim odlukama”, iako ih je u svojim prijedlozima TNSUR pozvao da joj se obrate „radi pojašnjenja o izračunu i raspravljanja [njihove] mogućnosti [predmetnog] prijenosa” (pobijana presuda, t. 75. i 76.).

40 S druge strane, Službenički sud je podsjetio na to da se, prema sudskoj praksi, za svakog dužnosnika smatra da poznaje Pravilnik o osoblju te, konkretnije, pravila kojima su uređeni njegovi primici od rada ili njegova starosna mirovina (vidjeti pobijanu presudu, t. 77. i navedenu sudsku praksu). S obzirom na tu sudsku praksu te uzimajući u obzir činjenicu da „žalitelji, vodeći računa o njihovim odnosnim funkcijama, nisu nužno [bili] najbolje obaviješteni na tom području”, Službenički je sud zaključio da je tekst relevantnih odredaba „relativno jasan” i da je on morao „žalitelje barem potaknuti na to da se [o pitanju o kojem je riječ u ovom slučaju] raspitaju pri svojoj upravi” (pobijana presuda, t. 78.).

41 Kao drugo, Službenički sud je zaključio da žalitelji nisu dokazali stvarnost i izvjesnost istaknute štete, koju su okvalificirali isključivo kao imovinsku štetu. S jedne strane, on je tako zaključio da žalitelji „još uvijek mogu nastaviti svoje odnosne karijere u Sudu Europske unije ili bilo kojoj drugoj instituciji Unije i da se zato ne može isključiti da će se kasnije neki od njih ili čak svi zaposliti kao članovi privremenog osoblja ili kao dužnosnici, što je kategorija radnog mjesta na temelju koje bi im tada mogle pripasti buduće starosne mirovine u najvišem iznosu od 70 % njihove zadnje osnovne plaće, koje bi prelazile iznos utvrđen primjenom članka 77. četvrtog stavka Pravilnika o osoblju”. U takvom slučaju „[žaliteljima] ne bi mogla biti prouzročena nikakva šteta zbog njihovih odluka da prenesu svoja mirovinskih prava” (pobijana presuda, t. 81.).

42 S druge je strane neizvjesno hoće li, kada žalitelji navrše zakonsku dob za umirovljenje, „doseg i uvjeti primjene pravila iz članka 77. četvrtog stavka Pravilnika o osoblju nužno biti isti” kao i u trenutku objave pobijane presude, „pri čemu se podsjeća na to da zakonodavac Unije može prava i obveze dužnosnika i službenika Unije u svakom trenutku izmijeniti uredbama o izmjenama Pravilnika o osoblju i UZOS-a donesenima na temelju članka 336. UFEU-a, koje se, ako nije drukčije propisano, primjenjuju na buduće učinke situacija koje su nastale tijekom razdoblja valjanosti prijašnjeg zakona” (vidjeti pobijanu presudu, t. 82. i navedenu sudsku praksu).

43 Naposljetku, primjenom članaka 101. i 102. svojeg Poslovnika, Službenički je sud glede TNSUR-ova postupanja u ovom slučaju, a osobito činjenice da u stadiju odgovora na žalbu nije žaliteljima skrenuo pozornost na nedopuštenost njihovih odštetnih zahtjeva, naložio Sudu Europske unije da snosi vlastite troškove i troškove žaliteljâ.

Postupak pred Općim sudom i zahtjevi stranaka

44 Podneskom koji je tajništvu Općeg suda dostavljen 30. rujna 2016. žalitelji su podnijeli ovu žalbu. Sud Europske unije podnio je 20. prosinca 2016. odgovor na žalbu.

45 Pisani postupak zatvoren je nakon podnošenja replike 22. veljače 2017. i odgovora na repliku 20. travnja 2017.

46 Dopisom od 15. svibnja 2017. i na temelju članka 207. stavka 1. Poslovnika Općeg suda, žalitelji su podnijeli obrazloženi zahtjev kako bi bili saslušani u okviru usmenog dijela postupka.

47 Na prijedlog suca izvjestitelja, Opći sud prihvatio je zahtjev žaliteljâ i otvorio usmeni dio postupka.

48 U okviru mjera upravljanja postupkom predviđenih u članku 89. stavku 3. Poslovnika, koji se u ovom slučaju primjenjuje na temelju njegova članka 213. stavka 1., Opći sud 19. prosinca 2017. postavio je strankama pitanja radi davanja pisanog odgovora. Stranke su na ta pitanja odgovorile u određenom im roku.

49 Na raspravi 9. veljače 2018. stranke su saslušane prilikom svojih izlaganja i prilikom davanja odgovora na usmena pitanja koja je postavio Opći sud.

50 Žalitelji od Općeg suda zahtijevaju da:

– ukine pobijanu presudu;

– odlučujući o meritumu, naloži Sudu Europske unije isplatu 61 121,08 eura na ime J. Barrosa Trute, 129 440,98 eura na ime M. Forlija, 76 324,29 eura na ime C. Galantea i 99 565,13 eura na ime B. Gradela „fondovima ili osiguravateljima u ime žaliteljâ”;

– podredno, naloži Sudu Europske unije da žaliteljima isplati gore navedene iznose uvećane za kamate „po stopi od 3,1 % godišnje računajući od dana prijenosa mirovinskih prava [u mirovinski sustav Unije]”;

– naloži Sudu Europske unije snošenje troškova postupka u obama stupnjevima.

51 Sud Europske unije od Općeg suda zahtijeva da:

– odbaci žalbu kao djelomično nedopuštenu i odbije ju kao djelomično neosnovanu ili, podredno, da je odbije kao neosnovanu u cijelosti;

– naloži žaliteljima snošenje troškova.

O žalbi

52 U prilog žalbi protiv pobijane presude žalitelji ističu dva žalbena razloga. Prvi žalbeni razlog temelji se na pogrešci koja se tiče prava zbog toga što je Službenički sud prije svega zaključio da je njihova tužba nedopuštena. Drugi žalbeni razlog odnosi se na meritum spora i, konkretnije, temelji se na pogrešci

koja se tiče prava koju je Službenički sud počinio zaključivši podredno, s jedne strane, da TNSUR nije u ovom slučaju počinio grešku službe kada je žaliteljima dostavio prijedloge za priznavanje godina mirovinskog staža te, s druge strane, da je šteta koju žalitelji ističu samo hipotetska.

Prvi žalbeni razlog

53 Iz pismena žaliteljâ proizlazi da oni u okviru svojeg prvog žalbenog razloga prigovaraju Službeničkom sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava time što je zaključio da njihovu tužbu podnesenu u prvom stupnju treba proglasiti nedopuštenom. Tvrde, štoviše, da pred Službeničkim sudom nisu istaknuli samo imovinsku već i neimovinsku štetu.

54 U tom pogledu Sud Europske unije tvrdi da svaku argumentaciju povezanu s neimovinskom štetom treba odbaciti kao nedopuštenu jer takva šteta nije istaknuta u prvom stupnju. Stoga valja prvo ispitati točnu narav štete koju su žalitelji istaknuli u prvom stupnju.

Narav štete koju su žalitelji istaknuli u prvom stupnju

55 Kao što to Sud Europske unije pravilno ističe, prema sudskoj praksi, dopuštanje stranci da pred Općim sudom prvi put iznese neki razlog i argumente koje nije iznijela pred Službeničkim sudom dovelo bi do toga da joj se dopusti da pred Općim sudom, čija je nadležnost u žalbenom postupku ograničena, pokrene postupak o sporu koji je širi od onoga o kojem je odlučivao Službenički sud. Nadležnost Općeg suda u okviru žalbe ograničena je na ocjenu pravnih utvrđenja u vezi s razlozima i argumentima navedenima u prvom stupnju postupka (vidjeti presudu od 13. svibnja 2016., CX/Komisija, T-496/15 P, EU:T:2016:305, t. 46. i navedenu sudsku praksu).

56 U ovom slučaju iz ispitivanja prvostupanjskog spisa proizlazi da su u svojim pismenima žalitelji istaknuli samo imovinsku štetu i da pred Službeničkim sudom nisu istaknuli prigovor koji se temelji na mogućoj neimovinskoj šteti koju su pretrpjeli. Naime, valja istaknuti da su se u svojoj tužbi podnesenoj Službeničkom sudu žalitelji pozivali samo na gubitak iznosa koji odgovara njihovim mirovinskim pravima prenesenima na Sud Europske unije.

57 Štoviše, suprotno od onoga što žalitelji tvrde u točki 27. replike, Službenički sud uopće nije zaključio da se njihova šteta, čak i djelomično, sastoji od stanja neizvjesnosti u kojem se prema vlastitim tvrdnjama nalaze. Naprotiv, valja zaključiti, poput Suda Europske unije, da je u točki 80. pobijane presude konkretno navedeno da „šteta koju tužitelji navode jest imovinska”.

58 Doduše, žalitelji su u prvom stupnju naveli da je njihova tužba „podnesena kao deklaratorna jer se njome zahtijeva da sud Unije utvrdi postojanje greške koju je Sud počinio, kako bi im se eventualno nadoknadila šteta”. U tom su se pogledu pozvali, s jedne strane, na presude od 1. veljače 1979., Deshormes/Komisija (17/78, EU:C:1979:24) i od 26. veljače 2015., Planet/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2015:124) te, s druge strane, na mišljenje nezavisne odvjetnice J. Kokott u predmetu Planet/Komisija (C-564/13 P, EU:C:2014:2352).

59 Međutim, iz točke 114. i sljedećih tužbe podnesene u prvom stupnju proizlazi da deklaratorni zahtjev žaliteljâ nije bio podnesen u prilog navodima o navodnoj neimovinskoj šteti, već za slučaj da se „gubitak prenesenih prava u tom stadiju ne ocijeni ‚izvjesnim’”. Taj se zahtjev, naime, nije odnosio na narav štete koju su žalitelji istaknuli, nego na utvrđenje Službeničkog suda o postojanju greške. Za njega se stoga ne može smatrati da sadržava zahtjev za naknadu neimovinske štete koju su žalitelji navodno pretrpjeli.

60 S obzirom na taj zaključak, u ovom slučaju nije relevantna sudska praksa na koju se žalitelji pozivaju i za koju smatraju da omogućava podnošenje deklaratornog zahtjeva sudu Unije (vidjeti točku 58. ove presude).

61 Stoga valja zaključiti, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 55. ove presude, da odštetni zahtjev žaliteljâ treba smatrati nedopuštenim u dijelu u kojem se njime prvi put pred Općim sudom traži naknada neimovinske štete koju su navodno pretrpjeli.

62 Tako valja zaključiti, kao što to proizlazi iz onoga što je istaknuto u točkama 55. do 61. ove presude, da se zahtjev koji su žalitelji podnijeli u prvom stupnju odnosio na naknadu isključivo imovinske štete.

63 Potom valja ispitati argumente žaliteljâ kojima nastoje osporiti nedopuštenost svoje tužbe, koju je Službenički sud prije svega utvrdio pobijanom presudom.

Dopuštenost tužbenog zahtjeva žaliteljâ podnesenog u prvom stupnju, i to u dijelu u kojem se odnosi na naknadu materijalne štete

64 Uvodno valja podsjetiti na to da je u sustavu pravnih sredstava uvedenom člancima 90. i 91. Pravilnika o osoblju tužba za naknadu štete dopuštena samo ako joj je prethodio predsudski postupak u skladu s odredbama Pravilnika o osoblju (rješenje od 24. ožujka 1998., Meyer i dr./Sud, T-181/97, EU:T:1998:64, t. 21.).

65 Predsudski postupak u vezi s tužbom za naknadu štete razlikuje se ovisno o tome proizlazi li šteta naknada koje se traži iz akta kojim se nanosi šteta u smislu članka 90. stavka 2. Pravilnika o osoblju ili iz postupanja uprave koje nema svojstvo odluke. U prvom slučaju na zainteresiranoj je stranci da pred tijelom nadležnim za imenovanja u predviđenom roku podnese žalbu protiv predmetnog akta. U drugom slučaju, nasuprot tomu, upravni postupak počinje podnošenjem zahtjeva u smislu članka 90. stavka 1. Pravilnika o osoblju s ciljem ishođenja odštete te se, ovisno o okolnostima, nastavlja žalbom protiv odluke o odbijanju zahtjeva (vidjeti presudu od 6. studenoga 1997., Liao/Vijeće, T-15/96, EU:T:1997:169, t. 57. i navedenu sudsku praksu).

66 Osim toga, prema sudskoj praksi, tužba za poništenje i tužba za naknadu štete samostalna su pravna sredstva. Budući da se u člancima 90. i 91. Pravilnika o osoblju ne pravi nikakva razlika između tih dviju tužbi glede kako upravnog tako i sudskog postupka, dužnosnik može zbog samostalnosti tih zasebnih pravnih sredstava odabrati jednu, drugu ili obje zajedno, pod uvjetom da postupak pokrene pred sudom Unije u roku od tri mjeseca nakon što je njegova žalba bila odbijena (vidjeti presudu od 24. siječnja 1991., Latham/Komisija, T-27/90, EU:T:1991:5, t. 36. i navedenu sudsku praksu; presudu od 6. veljače 2007., Wunenburger/Komisija, T-246/04 i T-71/05, EU:T:2007:34, t. 46.).

67 Međutim, u sudskoj je praksi napravljena iznimka od tog načela, i to kada je tužba za naknadu štete usko povezana s tužbom za poništenje koja jest ili ionako mora biti proglašena nedopuštenom. Stoga je tužbeni zahtjev za naknadu štete nedopušten kada se tužba za naknadu štete odnosi isključivo na otklanjanje posljedica akta koji je bio obuhvaćen tužbom za poništenje koja se mogla proglasiti ili je proglašena nedopuštenom, a osobito kada je jedini cilj tužbe za naknadu štete nadoknaditi gubitak primitaka od rada do kojeg ne bi došlo da je tužba za poništenje mogla uspjeti ili da je uspjela (vidjeti u tom smislu presudu od 24. siječnja 1991., Latham/Komisija, T-27/90, EU:T:1991:5, t. 37. i 38. i navedenu sudsku praksu; presuda od 6. veljače 2007., Wunenburger/Komisija, T-246/04 i T-71/05, EU:T:2007:34, t. 47.). Tako, prema toj sudskoj praksi, dužnosnik ili službenik koji nije podnio pravno sredstvo protiv akata kojima mu se nanosi šteta tako što je pravodobno podnio žalbu i nakon toga tužbu za poništenje ne može to ispraviti i tako ishoditi nove rokove za pravni lijek, putem zahtjeva za naknadu štete koji je podnesen naknadno, a čiji je jasan cilj postići financijski rezultat koji je isti kao i onaj koji bi proizišao iz pravodobno podnesene tužbe za poništenje tih akata (vidjeti rješenje od 20. ožujka 2014., Michel/Komisija, F-44/13, EU:F:2014:40, t. 45. i navedenu sudsku praksu).

68 U tom pogledu iz sudske prakse proizlazi da, kada dvije tužbe – to jest, s jedne strane, tužba za poništenje i, s druge strane, tužba za naknadu štete – potječu od različitih akata ili postupanja uprave, tužba za naknadu štete ne može se poistovjetiti s tužbom za poništenje, čak i ako te dvije tužbe za tužitelja imaju isti financijski rezultat (vidjeti presudu od 24. siječnja 1991., Latham/Komisija, T-27/90, EU:T:1991:5, t. 38. i navedenu sudsku praksu).

69 Osim toga, u predmetu povodom kojeg je donesena presuda od 13. listopada 2015., Komisija/Cocchi i Falcione (T-103/13 P, EU:T:2015:777) i u kojem su žalitelji zahtijevali poništenje prijedloga za priznavanje utvrđenih godina mirovinskog staža, poput onih upućenih žaliteljima u ovom slučaju, Opći sud je zaključio da takav prijedlog ne predstavlja akt kojim se nanosi šteta u smislu članka 91. stavka 1. Pravilnika o osoblju, već postupanje koje nema svojstvo odluke, na temelju kojeg je zainteresirana osoba mogla podnijeti tužbu za naknadu štete pretrpljene kao posljedica tog postupanja (presuda od 13. listopada 2015., Komisija/Cocchi i Falcione, T-103/13 P, EU:T:2015:777, t. 73. i 74.). Osim toga, Opći sud je zaključio da, stoga što je pristanak zainteresirane stranke nužan da bi se njezina mirovinska prava prethodno stečena u sustavu različitom od sustava Unije prenijela u mirovinski sustav Unije, valja zaključiti da se, u slučaju da je zainteresirana stranka dala svoju suglasnost za navedeni prijenos pouzdajući se u prijedlog za priznavanje godina mirovinskog staža koji se nakon greške pripisive njezinoj instituciji pokazao pogrešnim i zavaravajućim, ta suglasnost može smatrati nevaljanom, dajući time zainteresiranoj stranci pravo zahtijevati poništenje odluke donesene nakon tog prijenosa, kako bi se otklonili njegovi učinci (presuda od 13. listopada 2015., Komisija/Cocchi i Falcione, T-103/13 P, EU:T:2015:777, t. 75. i 76.).

70 No, iz presude od 13. listopada 2015., Komisija/Cocchi i Falcione (T-103/13 P, EU:T:2015:777) ne može se zaključiti, u slučaju u kojem se navodno nepravilno postupanje institucije odnosi na postupak poput postupka prijenosa prava o kojem je riječ u ovom slučaju i moglo je utjecati na suglasnost zainteresirane stranke, da se ona u okviru zahtjeva za naknadu štete nikako ne može pozivati na štetu koju je pretrpjela zbog tog postupanja.

71 Konkretnije, takvo tumačenje sudske prakse navedene u točki 70. ove presude moglo bi dovesti do prekomjernog ograničenja prava žaliteljâ na podnošenje tužbe za naknadu štete koju su navodno pretrpjeli. Naime, učinak presude kojom bi se poništile odluke o prijenosu nacionalnih mirovinskih prava žaliteljâ bio bi retroaktivno poništenje akata koji za žalitelje načelno proizvode pozitivne učinke, ako nakon predmetnog prijenosa u odnosu na njih dovedu do priznanja uračunatih godina mirovinskog staža.

72 No, u ovom slučaju žalitelji ne dovode u pitanje učinke gore navedenih odluka kao takvih, to jest prijenos svojih nacionalnih mirovinskih prava i priznavanje uračunatih godina mirovinskog staža koje proizlazi iz toga, već postupanje uprave, koja ih nije upozorila na to da predmetni prijenosi neće imati sve učinke koje oni očekuju. Stoga tužbom podnesenom u prvom stupnju žalitelji ne nastoje otkloniti učinke odluka o predmetnom prijenosu, već nadoknaditi štetu za koju smatraju da su je pretrpjeli zbog toga što sporni prijenosi nisu proizveli sve očekivane pravne učinke na njihov pravni položaj.

73 Slijedom toga, Službenički sud morao je ispitati je li se tužbom žaliteljâ namjeravalo isključivo otkloniti posljedice odluka o priznavanju godina mirovinskog staža te, osobito, je li se tom tužbom nastojao ishoditi financijski rezultat istovjetan onomu koji bi proizišao iz pravodobno podnesene tužbe za poništenje tih odluka.

74 Mora se utvrditi da, suprotno od onoga što je utvrđeno u pobijanoj presudi, to ovdje nije slučaj.

75 U tom pogledu prvo valja pojasniti da predmet odluka o priznavanju godina mirovinskog staža u odnosu na žalitelje jest priznavanje određenog broja godina mirovinskog staža koje se uračunavaju slijedom provedenih prijenosa.

76 Ne može se, doduše, isključiti da je broj godina mirovinskog staža priznatih na temelju odluka o priznavanju mogao biti manji od onoga koji su žalitelji očekivali i da su im zato predmetne odluke mogle nanijeti štetu.

77 Međutim, to ovdje nije bio slučaj. Naime, svojim odštetnim zahtjevima žalitelji nisu nastojali ishoditi naknadu štete koju su pretrpjeli zbog priznavanja navedenih godina mirovinskog staža, već štetu koja navodno proizlazi iz činjenice da, unatoč tom priznavanju, nisu mogli težiti višem iznosu mirovine niti očekivati povrat kapitalizirane vrijednosti koja odgovara njihovim nacionalnim mirovinskim pravima koja je od tada prenesena u mirovinski sustav Unije.

78 U tom pogledu valja istaknuti da, prema točki 9. replike u prvom stupnju, „tužitelji nisu imali nikakav pravni interes za poništenje odluka o potvrđivanju prijenosa, s obzirom na to da se one [nisu razlikovale] od prijedloga za koje su dali svoju suglasnost" i da su „te odluke […] [bile] zakonite, stoga što su oni ishodili upravo ono što su zahtijevali i što je prenesena kapitalizirana vrijednost bila pravilno uračunata".

79 Slijedom toga, ne može se zaključiti da se tužbom podnesenom u prvom stupnju zahtijeva otklanjanje samo posljedica odluka o priznavanju godina mirovinskog staža koje se odnose na njih, u smislu sudske prakse navedene u točkama 67. i 68. ove presude.

80 Doduše, glavnim dijelom tužbenog zahtjeva podnesenog u prvom stupnju žalitelji su zahtijevali da se nacionalnim mirovinskim fondovima ili osiguravateljima isplate iznosi koji odgovaraju njihovim nacionalnim mirovinskim pravima koja su bila prenesena u mirovinski sustav Unije (vidjeti točku 35. ove presude).

81 No, valja istaknuti da, čak i ako se zaključi da su svojim glavnim dijelom tužbenog zahtjeva žalitelji nastojali ishoditi financijski rezultat istovjetan onomu koji bi proizišao iz poništenja spornih odluka, isto ne vrijedi glede dijela tužbenog zahtjeva koji su podredno podnijeli. Naime, poništenje spornih odluka u svakom slučaju ne može dovesti do toga da se žaliteljima isplate iznosi koji odgovaraju njihovim nacionalnim mirovinskim pravima, već samo do *ex tunc* poništenja spornih odluka o prijenosu i njihovih učinaka, to jest priznavanja uračunatih godina mirovinskog staža, koje je načelno povoljno za žalitelje i neodvojivo od prijenosa njihovih nacionalnih mirovinskih prava u mirovinski sustav Unije.

82 S obzirom na sve prethodno izneseno, valja zaključiti da je Službenički sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je tužbu žaliteljâ prije svega odbacio kao nedopuštenu.

83 Stoga zaključke koje je Službenički sud podredno izveo valja ispitati s obzirom na drugi žalbeni razlog koji su žalitelji podnijeli.

Drugi žalbeni razlog

84 Uvodno valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi u području javne službe, postojanje odgovornosti Unije podvrgnuto ispunjenju nekoliko uvjeta, tj. prigovoreno postupanje institucija mora biti nezakonito, mora se pretrpjeti stvarna šteta i mora postojati uzročna veza između postupanja i štete na koju se poziva (presuda od 16. prosinca 1987., Delauche/Komisija, 111/86, EU:C:1987:562, t. 30.; vidjeti također presudu od 12. srpnja 2012., Komisija/Nanopoulos, T-308/10 P, EU:T:2012:370, t. 102. i navedenu sudsku praksu).

85 Budući da su tri uvjeta iz točke 84. ove presude kumulativna, to podrazumijeva da se Unijina odgovornost ne može utvrditi kad jedan od njih nije ispunjen (vidjeti presudu od 17. svibnja 2017., PG/Frontex, T-583/16, neobjavljenu, EU:T:2017:344, t. 97. i navedenu sudsku praksu).

86 Iz toga slijedi da, čak i u slučaju da se dokaže greška Unijine institucije ili tijela, Unijina odgovornost zaista postoji samo ako tužitelj može dokazati da je njegova šteta stvarna (vidjeti presudu od 29. rujna 2005., Napoli Buzzanca/Komisija, T-218/02, EU:T:2005:343, t. 98. i navedenu sudsku praksu).

87 Drugi žalbeni razlog žaliteljâ, koji je sastavljen od dvaju dijelova, treba ispitati s obzirom na ova razmatranja. U okviru prvog dijela ovog žalbenog razloga žalitelji tvrde da je Službenički sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da se TNSUR-ovo postupanje ne može smatrati pogrešnim. U okviru drugog dijela navedenog žalbenog razloga oni tvrde da je Službenički sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je zaključio da šteta koju su oni navodno pretrpjeli nije bila stvarna i izvjesna.

88 Prvo valja odlučiti o drugom dijelu ovog žalbenog razloga.

89 Žalitelji smatraju da sama činjenica da još nisu navršili zakonsku dob za umirovljenje, tako da ne znaju hoće li im prijenos njihovih mirovinskih prava pribaviti korist, nema utjecaja glede ocjene konačnosti štete koju su istaknuli u prilog svojoj tužbi. U tom pogledu navode da su već izgubili svoja nacionalna prava i da je danas njihov položaj neizvjestan. Žalitelji smatraju da ta šteta proizlazi iz nepotpunih i netočnih informacija koje su primili tijekom postupka prijenosa svojih nacionalnih prava i da je ona konačna.

90 Osim toga, sama mogućnost da se članak 77. četvrti stavak Pravilnika o osoblju eventualno izmijeni ili čak briše ne bi utjecala na ocjenu nezakonitosti postupanja koje se TNSUR-u stavlja na teret jer je upravo ta odredba bila na snazi kada su žaliteljima dostavljeni prijedlozi za priznavanje godina mirovinskog staža koji se na njih odnose.

91 Žalitelji tvrde da je njihova imovinska šteta izvjesna jer se pravilo o minimalnim troškovima života „ne primjenjuje podredno, već predstavlja jamstvo koje je primjenjivo na svaki izračun mirovine službenika”. Stoga se „ne može utvrditi da će priznavanje godina mirovinskog staža imati prednost pred ovim temeljnim pravilom socijalnog karaktera”. Žalitelji smatraju da se ne može utvrditi da će njihova nacionalna mirovinska prava imati učinak na iznos njihove mirovine. U tom se pogledu pozivaju na točke 27. i 28. presude od 6. listopada 2016., Adrien i dr. (C-466/15, EU:C:2016:749), koja se odnosi na socijalnu sigurnost radnika migranata.

92 Sud Europske unije osporava argumentaciju žaliteljâ.

93 Glede toga valja podsjetiti na to da šteta naknada koje se zahtijeva u okviru tužbe za naknadu štete mora biti stvarna i izvjesna (vidjeti presudu od 21. veljače 2008., Komisija/Girardot, C-348/06 P, EU:C:2008:107, t. 54. i navedenu sudsku praksu).

94 No, prema ustaljenoj sudskoj praksi, zainteresirane stranke nisu spriječene pokrenuti postupak pred sudom Unije za utvrđivanje odgovornosti Unije za štetu ako je ona prijeteća i može se predvidjeti s dovoljno sigurnosti, iako se ne može precizno odrediti njezina visina (vidjeti presudu od 14. siječnja 1987., Zuckerfabrik Bedburg i dr./Vijeće i Komisija, 281/84, EU:C:1987:3, t. 14. i navedenu sudsku praksu). U takvom slučaju, ako se utvrdi da bi se zainteresirane stranke nužno našle u boljem položaju da greška koju predbacuju tuženiku nije bila počinjena, valja zaključiti da se postojanje štete koju ističu ne može smatrati hipotetskim ili samo mogućim (vidjeti u tom smislu presudu od 9. studenoga 2006., Agraz i dr./Komisija, C-243/05 P, EU:C:2006:708, t. 42.).

95 U ovom slučaju postoje elementi koji proizlaze iz obračuna mirovinskih prava žaliteljâ te koji su do danas i do izračuna navedenih prava i dalje neizvjesni. No, ti će elementi biti odlučujući, osobito za primjenu pravila o minimalnim troškovima života u njihovu slučaju.

96 Naime, s jedne strane, iznos zadnje osnovne plaće koju će žalitelji primiti prije svojeg umirovljenja trenutačno nije izvjestan. Kao što je to Službenički sud zaključio u točki 81. pobijane presude, ne može se isključiti da će se žalitelji kasnije zaposliti kao članovi privremenog osoblja ili kao dužnosnici, što bi ih izuzelo iz primjene pravila o minimalnim troškovima života.

97 Štoviše, nije isključeno da se osnovne mjesečne plaće za funkcijsku skupinu kojoj žalitelji pripadaju povećaju, što bi moglo imati iste posljedice za zainteresirane stranke, to jest što bi ih izuzelo iz primjene pravila o minimalnim troškovima života. Osim toga, sami žalitelji u svojim odgovorima od 17. siječnja 2018. na pitanja koja im je Opći sud dostavio ističu da je u sedmom i zadnjem stupnju 3. razreda osnovna plaća službenika AC GF I, poput žaliteljâ, viša od osnovne plaće službenika AST 1/1, što bi takvog službenika izuzelo iz primjene pravila o minimalnim troškovima života. Iz tog utvrđenja proizlazi da je, čak i u slučaju da se osnovne mjesečne plaće za funkcijsku skupinu kojoj žalitelji pripadaju ne povećaju, moguće da se, stoga što žalitelji nisu iznijeli argumente na temelju kojih bi se takva mogućnost mogla isključiti, potonji u trenutku izračuna svojih mirovinskih prava nađu u profesionalnom položaju na temelju kojeg će se moći izuzeti iz primjene pravila o minimalnim troškovima života.

98 S druge strane, broj godina staža u službi koje su žalitelji navršili u institucijama Unije prilikom svojeg umirovljenja također je u tom stadiju neizvjestan. Naime, ne može se isključiti da će datum na koji se žalitelji odluče za umirovljenje također utjecati na izračun konačnog iznosa njihove mirovine.

99 Ova su utvrđenja dostatna za zaključak da šteta koju su žalitelji istaknuli i koja je, osim toga, isključivo imovinska (vidjeti točke 55. do 63. ove presude) nije izvjesna u smislu sudske prakse navedene u točki 93. ove presude.

100 U svakom slučaju, kao što je to Službenički sud istaknuo u točki 82. pobijane presude, nije izvjesno da će prilikom umirovljenja žaliteljâ i izračuna njihovih mirovinskih prava doseg i uvjeti primjene članka 77. Pravilnika o osoblju i, konkretnije, njegova drugog i četvrtog stavka biti isti kao i u trenutku objave ove presude.

101 Osim toga, valja dodati da se ne može *a priori* isključiti da Sud Europske unije donese odredbu koja je analogna onoj iz članka 7. stavka 6. Odluke upravnog odbora Suda Europske unije od 17. listopada 2011. o općim provedbenim odredbama članaka 11. i 12. Priloga VIII. Pravilniku o osoblju (vidjeti točku 9. ove presude) i koja bi bila primjenjiva u slučajevima poput onog glede kojeg žalitelji strahuju da će se naći u njemu.

102 Iz prethodno navedenog proizlazi da, prije izračuna njihovih mirovinskih prava i prije moguće primjene pravila o minimalnim troškovima života u njihovim slučajevima, sama okolnost da žalitelji smatraju da će se prilikom izračuna na temelju hipotetskih podataka (vidjeti točku 19. ove presude) kao posljedica njihova budućeg umirovljenja utvrditi da su uz gubitak prenijeli svoja nacionalna mirovinska prava ne može biti dostatna da se utvrdi stvarna i izvjesna šteta u smislu sudske prakse navedene u točki 93. ove presude ni šteta koja se može predvidjeti s dovoljno sigurnosti u smislu sudske prakse navedene u točki 94. ove presude. Trenutačno jedina činjenica koja se sa sigurnošću može utvrditi jest ta da su na temelju odluka o priznavanju godina mirovinskog staža koje se odnose na žalitelje njihova nacionalna mirovinska prava bila pretvorena u priznate godine mirovinskog staža.

103 Naime, kapitalizirana vrijednost koja odgovara nacionalnim mirovinskim pravima žaliteljâ nije nestala. Nakon što je prenesena, ona je pretvorena u priznate godine mirovinskog staža koje će se u načelu morati uzeti u obzir radi izračuna mirovinskih prava žaliteljâ. Slijedom toga, kao što je to Sud Europske unije pravilno naveo u točki 41. odgovora na repliku, u tom se stadiju ne može zaključiti da su prava prenesena uz čisti gubitak.

104 U tom kontekstu, čak i ako se zaključi da u trenutku izračuna njihovih mirovinskih prava nijedna odredba zakona ili drugog propisa neće žaliteljima omogućiti povrat makar i dijela prenesene kapitalizirane vrijednosti koja odgovara priznatim godinama mirovinskog staža koje nisu uzete u obzir radi izračuna njihovih starosnih mirovina, žalitelji će imati na raspolaganju pravna sredstva na temelju kojih će bez protučinidbe moći potraživati „gubitak” navedenih sredstava. Tužbom protiv akata koji se odnose na izračun njihovih prava i na izračun njihovih mirovina te kojima im se nanosi šteta jer u njima nisu uzete u obzir priznate godine mirovinskog staža zbog primjene pravila o minimalnim troškovima života žalitelji bi mogli, ovisno o okolnostima, osporavati primjenu pravila o minimalnim troškovima života u svojim konkretnim slučajevima jer zbog te primjene nisu za potrebe izračuna njihovih mirovinskih prava uzete u obzir priznate godine mirovinskog staža nakon što su njihova nacionalna mirovinska prava prenesena u mirovinski sustav Unije.

105 Naposljetku valja podsjetiti na to da se mogućnost podnošenja tužbe zasnovane na Unijinu stjecanju bez osnove ne može uskratiti osobi samo zbog toga što UFEU-om nije izričito predviđen pravni put namijenjen takvoj vrsti tužbe. Naime, kao što je to Sud već presudio, tumačenje članaka 268. i 340. UFEU-a kojim bi se isključila ta mogućnost dovelo bi do ishoda koji je suprotan načelu djelotvorne sudske zaštite, utvrđenom u sudskoj praksi Suda i ponovno potvrđenom u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti presudu od 16. prosinca 2008., Masdar (UK)/Komisija, C-47/07 P, EU:C:2008:726, t. 47. i 50. i navedenu sudsku praksu).

106 U tom se pogledu ne može isključiti mogućnost da odbijanje institucije da zainteresiranoj stranci nadoknadi dio kapitalizirane vrijednosti njezinih nacionalnih mirovinskih prava prenesene u mirovinski sustav Unije koji se neće uzeti u obzir prilikom izračuna njezinih mirovinskih prava dovede do toga da ta institucija neopravdano prisvoji dio nacionalnih mirovinskih prava koja su izračunana na temelju prijenosa i koja, naime, na temelju sudske prakse pripadaju dotičnom službeniku, a time i do stjecanja bez osnove u korist Unije (vidjeti po analogiji presudu od 30. siječnja 2003., Caballero Montoya/Komisija, T-303/00, T-304/00 i T-322/00, EU:T:2003:20, t. 84. i navedenu sudsku praksu).

107 S obzirom na gore izložene elemente, koji su u ovom stadiju i dalje neizvjesni glede izračuna iznosa mirovina koje će prilikom izračuna mirovinskih prava pripasti žaliteljima, valja zaključiti da šteta koju su potonji istaknuli u ovom slučaju nije stvarna i izvjesna u smislu sudske prakse navedene u točkama 93. i 94. ove presude.

108 Prema tome, valja zaključiti da Službenički sud nije počinio pogrešku time što je presudio da šteta koju su žalitelji istaknuli nije stvarna i izvjesna. S obzirom na taj zaključak, valja odbiti drugi dio ovog žalbenog razloga kao i žalbu u cijelosti, pri čemu, s obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 86. ove presude, nije potrebno ispitati prvi dio drugog žalbenog razloga koji su žalitelji istaknuli.

Troškovi

109 U skladu s člankom 211. stavkom 2. Poslovnika, kad žalba nije osnovana ili kad je osnovana i Općі sud sam konačno odluči o sporu, Općі sud odlučuje o troškovima.

110 Člankom 211. stavkom 4. Poslovnika predviđeno je da, kad je žalbu podnio dužnosnik, Općі sud može razdijeliti troškove među strankama ako to zahtijeva pravičnost.

111 Iz razloga navedenih u ovoj presudi proizlazi da žalitelji nisu uspjeli sa svojom žalbom. Osim toga, Sud Europske unije u svojem zahtjevu izričito je zatražio da se žaliteljima naloži snošenje troškova.

112 Međutim, Opći sud smatra da je pravedno ocijenio okolnosti ovog slučaja, osobito glede pitanja istaknutih u okviru ove žalbe i zbog toga što Sud Europske unije nije uspio sa svojim argumentima o prvom žalbenom razlogu koji su žalitelji istaknuli, time što je žaliteljima naložio da snose jednu četvrtinu vlastitih troškova, a Sudu Europske unije da, uz vlastite troškove, snosi i tri četvrtine troškova žaliteljâ.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (žalbeno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Žalba se odbija.

2. Žalitelji će snositi jednu četvrtinu svojih troškova.

3. Sud Europske unije snosit će vlastite troškove i tri četvrtine troškova žaliteljâ.

Van der Woude Kanninen Gratsias

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 18. rujna 2018.

Potpisi